

magunk is mennyire vagyunk hibásak abban, hogy ez az átalakulás csak most következett be.)

Az új helyzet gyakorlatilag azt jelenti, hogy míg a közeleti katolicizmus idején a hivatalos államhatalom szinte minden irányú teljes garanciát jelentett, a katolicizmus zökkenőmentes működését most csak a magunk erejére támaszkodva biztosíthatjuk, és adott esetben az államhatalom semmiféle nehézségből ki nem ment bennünket. (Viszont, ha elég jellemesek vagyunk, mi is végezhetjük a magunk munkáját a nélkül, hogy törődnénk azzal, hogy az az államhatalomnak tetszik, vagy nem tetszik). A közeleti katolicizmus az államhatalom segítő kezébe kapaszkodott. A társadalmi nem számíthat másra, mint a saját társadalmának építő erejére, melléállására, a szóbanforgó szélesebb tömegekre. Hogy ezek a tömegek mennyire állnak mellette, az attól függ, hogy mennyire érzik magukénak; mennyire érzik sajátmaguk bőrén munkájának nyomát, hiányát és fontosságát. Egy triviális hasonlattal úgy mondhatnám, hogy a közeleti katolicizmus hivatalos állami üzem, amelyik soha meg nem bukik, mert az állam minden bajból kihúzza, de valami nagyon nagyszerűen sem fog menni, mert minek is dolgozna igazán, hisz nincsen rászorulva. A társadalmi katolicizmus magáncég. Ha nem vigyáz, csődbe jut, de ha kellő ügyességgel, élánnal, munkabírással, áldozatkésszéggel viszi az üzemet, akár egyeduralkodóvá válhatik a piacon.

Míndezek a tételek olyanok, mint a glóbuszon a hosszúság-vonalak, keresztülmennek mind a két sarkon. A szociális életforma híveire ugyanúgy áll, mint ránk, hogy a tömegek korát éljük, hogy azokhoz kell kapcsolódnunk, hogy meg kell őket szervezni, hogy nem élhetünk elefántcsonttoronyban stb. Míndezek elfogadása jelent bizonyos életformabeli közösséget is. Jelenti azt is, hogy a másikat is megértem, megbecsülöm. És főleg: részünkről való elfogadása feltétlenül felkelti a másokban azt a benyomást, hogy itt friss, modern, mozgékony erőkről és nem megavasodott maradiságról van szó. Akkor pedig már leoperáltam magamról azt a kölöncöt, ami a szociális életforma híveit eleve ellentállásra ingerli és akkor már csak a katolicizmussal találják magukat szemben, amellyel pedig nem kell szembeállniok, hacsak a saját kölöncük nem állítja őket vele szembe. — Hogy ők mit fognak csinálni a maguk kölöncével, az az ő problémájuk, de a magyar katolicizmus számára 1947-ben ezek a tételek jelentik az egyedül lehetséges utat.

FIATAL GYÜMÖLCSFA

Rászakadtak a nyári záporok...

A csemete remeg és tántorog.

Paskolja jég és korbácsolja szél;

Vékonyka törzs: de a gyökér acél.

Bimbója ígérettel volt teli:

Immár gyümölcse ízét érleli.

Egy hajszálat nem vesztheti el,

Míg meg nem adta, amit adni kell.

Kardos Klára